

Stichting Bouw / Mestleed
Agrarisch Nederland
p/a Steenwetering 14
8035 RA Zwolle.

Zwolle 5-03-2019

Min. C. Schouten.
Bezuidenhoutse weg 73
2594AC Den Haag

Onderwerp:
Reactie: Op uw brief van 15 Jan 2019
M.b.t. Ontbreken lange termijn visie.
behandeld door dhr. dr. M.J.B.M. Weijtens.

Zijne Excellentie,

In ieder geval zie ik de zorg die uw medewerker aan deze brief van 15 januari j.L heeft besteed waarvoor mijn oprechte dank.

Als ik deze brief heb gelezen en op de juiste manier interpreteer, zijn wij het over veel punten best wel eens.

Zoals op Pagina 1 Dat wij als goede rentmeesters met deze aarde moeten omgaan.

Idem op Pagina 2 Waarbij u aangaf dat Klei en Veengronden minder uitspoelingsgevoelig zijn dan zand - en lössgronden

Idem op Pagina 3 Een goede milieuregistratie is noodzakelijk en dat die voor alle partijen duidelijk en inzichtelijk moet zijn.

Als reactie op uw brief van 15 Januari j.L Pag 1

Als totale landbouw zijn wij ook een onderdeel van onze samenleving en krijgen wij dingen op ons bord waar wij als landbouw, totaal niks aan kunnen doen:

- 1 Al het gebiedsvreemd water dat via de grootte rivieren ons land binnenkomt, waterkwaliteit ???
- 2 Ander voorbeeld 8 miljoen auto's. Stel als die allemaal 10 liter ruitensproeier vloeistof per jaar gebruiken is dat 80 miljoen liter per jaar wat er op al onze wegen wordt gedeponerd.
Neem daarbij dan nog de olie en rubber resten, dit komt met de regen automatisch in de bodem en in het oppervlakte water terecht komen. (en wel verspreid over heel Nederland)
- 3 Deze cocktails van bekende en onbekende stoffen wordt nog steeds groter door alle residuen, wat er na de zuiveringsinstallaties alsnog in het oppervlakte water komt.
Ik weet uit mijn eigen ervaring, dat al deze mensen hun stinkende best doen om uit het vuile water wat men aangeleverd krijgt, daarvan nog zo schoon water weten te maken.
Waar men bij de zuivering moeilijk grip op kan krijgen, zijn de dagelijkse vrachtwagens vol met medicijnen die bij de apothekers in heel Nederland worden afgeleverd en in de meeste gevallen via het toilet in deze zuiveringsinstallaties terecht komen.
Veel van deze medicijnen zijn niet te zuiveren omdat ze chemo en drugs gerelateerd zijn.
En komen als zodanig dan ook rechtstreeks in het oppervlakte water terecht en richten daar bij micro organismen veel milieuschade aan.
- 4 Wat zijn de gevolgen hiervan op lange termijn: Al deze factoren van deze milieubelastingen en vele andere gaan zich stapelen en gedragen zich op lange termijn als een sluipmoordenaar waarvan de eerste symptomen al duidelijk zichtbaar en waarneembaar zijn voor de landbouw.

Op al deze 4 bovengenoemde punten hebben wij als landbouwbedrijven geen enkele grip.

Met als gevolg dat het voor al onze landbouw bedrijven in Nederland het steeds moeilijker wordt om goed voedsel te blijven produceren. Omdat deze 4 bovengenoemde factoren continu processen zijn. En deze niet te stoppen zijn.

Op veel plaatsen is het ogenschijnlijk zo schoon lijkend oppervlaktewater als drinkwater niet meer geschikt voor de veehouderij / akkerbouw door deze 4 bovengenoemde punten.

Schaphenhouders hebben inmiddels die ervaring ook. Door schoon bron of leidingwater beschikbaar stellen in de zomer is er duidelijk verschil waarneembaar in de betere groei en de gezondheids-status van deze dieren, dan bij het gebruik van slootwater.

Op veel plaatsen waar de koeien nog in het land lopen, plaatsen boeren nu al drinkbakken aangesloten op leidingwater of bronwater omdat het slootwater te onbetrouwbaar is.

50 jaar terug was dit ondenkbaar en complete onzin om dat te doen. Zo ver zijn wij inmiddels al afgezakt. (dit is die sluipmoordenaar die nu zichtbaar wordt waar ik het op pag 1 al over had)

Op basis van voedselveiligheid is het juist heel verstandig om de koeien gewoon het hele jaar door in de stal te laten. Al zie ik ze ook liever graag buiten.

Als reactie op uw brief: Pagina 2

Nu m.b.t. de Nitraat/ Fosfaatproblematiek vanuit de landbouw gezien het volgende:

Vanaf 15 September t/m 15 Februari wordt er geen mest uitgereden op de grond, dus 5 maand geen stankoverlast en geen druk op de uitspoeling van mest op alle cultuurgrond in Nederland.

Vervolgens moet op alle akkerbouw grond de mest per direct worden ingewerkt, dus alle stikstofverbindingen worden in deze grond opgeslagen en dienen gelijk als bemesting.

Wat blijft er dan nog over: Een groot areaal grasland waarvan u zelf in uw schrijven al aan gaf, en dit zijn ook de praktijkervaringen. Dat op Klei en Veengronden de verliezen door uitspoeling daar ook verwaarloosbaar zijn. Door mest op deze grond te injecteren wordt daar ook voor iedereen de win /win situatie bereikt

Wat blijft er dan nog over: Dat zijn de zand en lössgronden m.b.t. de uitspoeling van mineralen wat u ook terecht aangaf, dat dit nog het laatste probleem is.

Maar een veel groter probleem wat ik van mijn collega,s hoor is, dat de vorige en de huidige mestwetgevingen contra productief zijn en de nitraat uitspoeling naar de diepere grondlagen alleen maar heeft bevorderd.

Dit komt doordat er te veel organische stof in de vorm van gras en andere gewassen van het land wordt gehaald en deze hoeveelheid organische stof niet meer door onze wetgever mag worden aangevuld. En deze zandgronden schraal maakt.

Wat is de huidige gang van zaken. Mest die men nodig heeft om het organische stof gehalte op peil te houden moet voor een gedeelte worden afgevoerd. En daarmee verlaagd men per jaar het organische stofgehalte in de bodem van deze grondsoorten.

Gevolg hiervan is: Dat door deze daling van het organische stof gehalte van de grond. Ook het absorberend vermogen van de grond verdwijnt om de mineralen en dus ook om de Nitraat vast te leggen.

Doordat deze bedrijven door de wetgever worden gedwongen om een bepaalde hoeveelheid mest af te voeren, wordt dit gat opgevuld met in water oplosbare kunstmest. Wat weer de uitspoeling bevordert.

Dit is per direct het paard achter de wagen spannen. Door de jaarlijkse verlaging van het organische stof gehalte in de bodem verminderd ook de vastleggingscapaciteit in de bodem.

Zo vind de nitraat in al zijn vormen een directe doorgang naar de diepte, wat wij als boer niet willen omdat dit geld kost en een onnodige verspilling is. En u als overheid wilt dat ook niet. Ook daar zijn wij het samen over eens.

Voor deze zand en lössgronden zijn er maar twee oplossingen:

In de eerste plaats moet het organische stof gehalte van deze grond flink omhoog.

Minimaal gebruik maken van kunstmest is een optie.

In de tweede plaats moet er breder organisch bemest worden, ook het gebruik van compost hoort daarbij tot de mogelijkheden.

Wat gebleken is uit eigen onderzoek en de ervaringen die wij hebben opgedaan in de periode vanaf 1992 t/m 2004. Door het gebruik van zodeninjecteur neemt het rendement van de mest toe, alle stikstof zit gelijk gevangen in de grond en dat is de eerste winst.

Doordat de ganzenvoet de grond los trekt komt er meer zuurstof in de bodem en dat is van belang voor de omzetting en de mineralisatie van de mest / organische stof en daardoor levert de grond meer productie.

Door deze mineralisatie komen de voedingsstoffen uit de organische stof geleidelijk aan vrij en dit proces heeft nooit een keer geleid tot problemen, ook niet bij grotere giften in een keer,

Mijns inziens moet er eerst gekeken en onderzocht worden op basis van juiste cijfers naar het

Productie / Producerend / vermogen van de grond en de onttrekking van mineralen. En de aanvulling mineralen op basis van natuurlijke producten met uitsluiting van chemische vervuiling.

Ik kan mij niet meer voorstellen in een land waar organische mest van de diverse diergroepen volop aanwezig is, om die niet effectief aan te wenden.

En de energievervlindende kunstmest alleen nog maar te gebruiken voor reparatiebemesting

Een betere basis voor veilig voedsel produceren met behoud van een goede en gezonde bodem is dan ook het meest optimale wat er te halen valt.

Maar helaas blijkt ook dat niet te kunnen. Met alles wat er ook nog van buitenaf als bedreiging onder de punten 1 t/m 4 als landbouw op ons afkomt.

Wordt het op bedrijfsniveau daardoor steeds moeilijker om deze vervuiling van buitenaf te weren, om een gezond product te kunnen blijven produceren. Als daarbij de natuurlijke basis en balans is aangetast is het einde nabij.

Dit is waar onze overheid tot op heden totaal geen enkel oog voor heeft gehad en welke impact dit nu begint te krijgen.

Ons aller bestaan wordt nu al ernstig blijvend aangetast en is rondom waarneembaar. En dit vliegwielt is voorlopig ook niet meer te stoppen.

Het Landbouwbeleid en de daarop volgend mestbeleid vanaf de jaren zeventig beschouw ik dan ook als destructief, omdat er maar een doel was. Het zo goedkoop mogelijk produceren van voedsel waarvan wij nu zo geleidelijk aan de rekening van krijgen gepresenteerd.

De ene na de andere papieren tijger werd er vanuit Den Haag over de boeren uitgestort onder dreiging van hoge boetes. Die elke relevantie mist met het daadwerkelijke grondgebruik.

Ook de vele vragen die door mij en vele anderen zijn gesteld. Zijn nog steeds niet beantwoord??

Wel stillegging zonder opgaaf van redenen door uw mensen. Maar vragen hoe het wel moet, wordt door uw mensen niet beantwoord. Ook in uw brief van 15 Januari j.l. niet

En deze vragen hebben directe betrekking op de aarde te bewerken en te bewaren.

Als reactie op uw brief : Pagina 3

Een mestwetgeving die gebaseerd is op aannames gecombineerd met dubieuze onderzoeken die geen enkele relatie hebben met het productie producerend vermogen van de grond is daarom per direct verwerpelijk en dient geen enkel doel. Maar richt alleen maar schade aan.

Een sluitende boekhouding is hierdoor niet te voeren omdat bovengenoemde cijfers en informatie ontbreken en ook na jaren lang vragen niet worden verstrekt.

Er is tot op heden maar een conclusie: Dat er nog veel te verbeteren valt aan de diverse mest wetgevingen vanaf de jaren zeventig van de vorige eeuw tot aan nu. En dat is een vaststaand feit. Omdat het grondgebruik hierin nooit centraal heeft gestaan.

Hierbij geef ik de gezichtspunten vanuit de landbouw weer, hoe onze landbouwbedrijven en ons aller bestaan wordt bedreigd, en welke rol uw Ministerie van Landbouw daarin heeft gespeeld.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and strokes, positioned to the right of the text 'Hoogachtend,'.